

Selvitys Forssaan ja seudulle tulleiden maahanmuuttajien kotoutumisesta 2021 tilanteesta

Kotouttamisen ja maahanmuuttotyön asiantuntijat eri organisaatioissa

Kotouttamo

Forssan seudun Kotouttamo on viranomaisten yhteenliittymä, joka tuottaa kotoutumisen edistämiseen liittyviä palveluita seudulla asuville maahanmuuttajille. Kotouttamon toimintaa koordinoi vuonna 2022 FSHKY; toiminnan koordinoitavastuu siirtynee kunnille sote-toiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle. Kotouttamo toimii Forssassa Yhteisötalon tiloissa. Matalan kynnyksen neuvontapalvelun lisäksi tarjotaan viranomaispalveluita (Kela, TE-palvelut, sosiaalihuoltopalvelut), oleskelulupiin ja kansalaisuuteen liittyvää ohjausta, suomen kielen kerhoja, yleistä neuvontaa ja ohjausta, sekä yhteiskuntatietoutta kehittäviä infotilaisuuksia ja kursseja (FK). Kotouttamo koordinoi myös järjestöjen etäyhteydellä toteutuvia ohjauspalveluita maahanmuuttajille.

Kotouttamon palveluita käyttävät eniten pakolaistaustaiset maahanmuuttajat. Myös työ-, opiskelu- tai perhesideperusteisella oleskeluluvalla oleskelevien asiointimäärät ovat kasvussa. Kotouttamon asiakasprofiilin moninaistuminen liittyy matalan kynnyksen neuvontapalvelun (Kotouttamon päivystys) käynnistämiseen sekä entistä laajempaan palveluista tiedottamiseen.

Matalan kynnyksen neuvontapalvelu on avoin kaikille maahanmuuttajille maahantuloperusteesta riippumatta. Neuvontapalvelun käyttäminen ei edellytä asiakkuutta Kotouttamon viranomaispalveluihin. Neuvontapalvelussa asioi keskimäärin 54 asiakasta kuukaudessa. Neuvontapalvelua käyttävät yhtä paljon miehet ja naiset; asiakkaiden suurin ikäryhmä ovat 30-49 –vuotiaat aikuiset. Neuvontapalvelua käytetään useimmiten talouteen ja asumiseen liittyvissä asioissa. Neuvontapalvelun kustannuksista 70 % on katettu työ- ja elinkeinoministeriön erityisavustuksella 1.9.2020 alkaen; rahoituskausi päättyy 31.8.2022, minkä jälkeen palvelu tulisi juurruttaa osaksi kuntien perustoimintaa.

Työ ja työllisyys

Lähde: TEM / Työnvälitystilastot, tilastotaulu 1207.

	2021 Joulukuu 053 Forssa
	Työttömät yhteensä
KANSAT YHTEENSÄ	1359
246 SUOMI	1266
233 VIRO	24
760 SYYRIA	13
643 VENÄJÄ	8
368 IRAK	6
764 THAIMAA	6
616 PUOLA	5
804 UKRAINA	5
180 KONGO (KONGO-KINSHASA)	...
348 UNKARI	...
392 JAPANI	...
752 RUOTSI	...
276 SAKSA	...
724 ESPANJA	...
710 ETELÄ-AFRIKKA	...
364 IRAN	...
040 ITÄVALTA	...
124 KANADA	...
156 KIIINA	...
192 KUUBA	...
504 MAROKKO	...
566 NIGERIA	...
250 RANSKA	...
642 ROMANIA	...
792 TURKKI	...
860 UZBEKISTAN	...
999 TUNTEMATON	...

Lähde: TEM / Työnvälitystilastot, tilastotaulu 1207.

	2021 Joulukuu 061 FORSSA
	Työttömät yhteensä
KANSAT YHTEENSÄ	798
246 SUOMI	724
233 VIRO	17
760 SYYRIA	12
643 VENÄJÄ	8
368 IRAK	6
616 PUOLA	...
804 UKRAINA	...
180 KONGO (KONGO-KINSHASA)	...
764 THAIMAA	...
348 UNKARI	...
392 JAPANI	...
710 ETELÄ-AFRIKKA	...
364 IRAN	...
124 KANADA	...
192 KUUBA	...
504 MAROKKO	...
566 NIGERIA	...
642 ROMANIA	...
752 RUOTSI	...
276 SAKSA	...
792 TURKKI	...
860 UZBEKISTAN	...
999 TUNTEMATON	...

Kansalaisuus

	Seutukunta 053 Forssa	053 Forssa
	Työnhakijat yhteensä	Työttömät yhteensä
	Ulkomaalaiset	Ulkomaalaiset
Vuosi 2021 ka.	282	81
Vuosi 2020 ka.	290	97
Vuosi 2019 ka.	250	84
Vuosi 2018 ka.	240	85
Vuosi 2017 ka.	240	93

	Kunta 061 FORSSA	061 FORSSA
	Työnhakijat yhteensä	Työttömät yhteensä
	Ulkomaalaiset	Ulkomaalaiset
Vuosi 2021 ka.	215	60
Vuosi 2020 ka.	223	69
Vuosi 2019 ka.	195	62
Vuosi 2018 ka.	174	60
Vuosi 2017 ka.	177	68

Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten työllisyystilanne

Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten työllisyysasteen vertailukelpoiset lukemat ovat saatavilla lähes kolmen vuoden viiveellä. Forssan ja Forssan seutukunnan osalta lukuja ei ole saatavilla, vaan tieto saadaan ainoastaan Kanta-Hämeen tasolla. Kotoutumisen tiedot perustuvat Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoihin.

Työllisyysaste

Suomen väestön työllisyysaste vuonna 2019 oli 73,1 prosenttia. Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste samana vuonna oli 55,1 prosenttia. Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten työllisyysaste on kehittynyt positiivisesti 1990-luvulta alkaen, mutta taantuma 2008-2009 ja siitä aiheutuneet seurannaisvaikutukset ovat vaikuttaneet ulkomaalaistaustaisten työllisyysasteeseen merkittävästi negatiivisemmin kuin kantaväestön osalta.

Taulukko 1: Koko väestön ja ulkomailla syntyneiden ulkomaalaisten työllisyysaste Kanta-Hämeessä vuosina 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Väestö yhteensä	70,4	71,6	71,6	70,5	70,0	69,4	70,1	71,5	73,1	73,1
Ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset	54,0	56,3	54,3	52,7	52,1	50,8	49,9	52,1	54,2	55,1

Työttömyysaste

Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten työttömyysaste oli 18 % vuonna 2019 Kanta-Hämeessä. Koko väestön työttömyysaste oli vastaavana ajankohtana 8,9 %. Ulkomaalaistaustaisten henkilöiden työttömyysaste on Kanta-Hämeessä melko yhteneväinen valtakunnallisen tilanteen kanssa.

Maassaoloaika vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen. Alle 5 vuotta Suomessa olleiden työttömyysaste Kanta-Hämeessä oli 29 % vuonna 2019, mutta yli 10 vuotta maassa olleilla työttömyysaste oli enää 14,1 %.

Taulukko 2: Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten työttömyysaste maassaoloajan mukaan Kanta-Hämeessä vuosina 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0 - 4 vuotta	26,2	23,7	24,0	32,3	26,3	26,3	37,5	24,3	25,6	29,0
5 - 9 vuotta	20,0	18,4	22,8	20,5	21,3	21,9	24,0	20,0	17,8	17,0
10+ vuotta	22,6	19,7	21,4	23,3	21,2	22,0	23,5	18,4	15,6	14,1

Pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä

Pitkäaikaistyöttömien suhteellinen osuus työttömistä työnhakijoista alkaa nousta maassaoloajan mukaan. Alle 5 vuotta Suomessa olleiden pitkäaikaistyöttömien osuus työttömistä työnhakijoista oli 6,3 %, mutta yli 10 vuotta Suomessa olleiden osalta luku on 24,3 %.

Taulukko 3: Pitkäaikaistyöttömien osuus ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisista työttömistä Kanta-Hämeessä vuosina 2010-2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
0 - 4 vuotta	3,8	3,5	2,1	3,6	5,6	7,7	5,3	7,6	6,8	6,3
5 - 9 vuotta	11,2	10,6	6,9	15,9	13,0	16,7	19,3	23,4	21,6	16,4
10+ vuotta	26,8	25,7	20,5	25,4	25,7	32,6	34,9	34,1	28,2	24,3

Työttömyyden aste ja kesto vähenevät, kun maassaoloaika pitenee ja esimerkiksi Kanta-Hämeen tasolla v. 2019 tiedoissa työttömiä työnhakijoita maahanmuuttajista on ollut 14,1 %. Toisaalta pitkäaikaistyöttömyys voi kasvaa, mikäli integraatio ja kieliosaaminen eivät onnistu.

Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus (%) ulkomaalaisesta työvoimasta kuukauden lopussa

KUNTA	12/2021	11/21	12/20	muutos 11/21	muutos 12/20	KUNTA	12/2021	11/21	12/20	muutos 11/21	muutos 12/20
Hattula	17,9	14,9	24,6	3,0	-6,7	Asikkala	15,7	12,9	23,9	2,8	-8,2
Hämeenlinna	27,1	23,3	37,0	3,8	-9,9	Hollola	17,9	17,4	28,1	0,5	-10,2
Janakkala	22,0	16,8	29,4	5,2	-7,4	liitti	22,0	14,6	15,6	7,4	6,4
Hämeenlinnan seutu	26,0	22,0	35,3	4,0	-9,3	Kärkölä	10,6	10,6	23,0	0,0	-12,4
Forssa	25,4	16,5	30,5	8,9	-5,1	Lahti	31,1	25,9	43,1	5,2	-12,0
Humppila	17,6	11,8	22,2	5,8	-4,6	Orimattila	22,0	19,4	25,1	2,6	-3,1
Jokioinen	4,2	4,2	29,8	0,0	-25,6	Padasjoki	42,9	35,7	54,5	7,2	-11,6
Tammela	28,3	21,7	41,5	6,6	-13,2	Lahden seutu	28,7	24,1	39,7	4,6	-11,0
Ypäjä	12,5	0,0	16,7	12,5	-4,2	Hartola	61,9	52,4	15,9	9,5	46,0
Forssan seutu	22,7	15,1	30,7	7,6	-8,0	Heinola	24,4	18,7	34,9	5,7	-10,5
Hausjärvi	14,8	14,8	19,4	0,0	-4,6	Sysmä	16,0	16,0	15,4	0,0	0,6
Loppi	35,6	37,0	33,3	-1,4	2,3	Heinolan seutu	26,4	20,9	30,5	5,5	-4,1
Riihimäki	13,8	13,5	24,2	0,3	-10,4	PÄIJÄT-HÄME	28,5	23,8	38,9	4,7	-10,4
Riihimäen seutu	16,3	16,1	24,4	0,2	-8,1						
KANTA-HÄME	22,6	19,1	31,4	3,5	-8,8						

Ulkomaalaiset työttömät työnhakijat TE-toimistossa ja kuntakokeilussa kuukauden lopussa asuinkunnan mukaan

KUNTA	12/2021	11/21	12/20	muutos 11/21	muutos 12/20	KUNTA	12/2021	11/21	12/20	muutos 11/21	muutos 12/20				
Hattula	12	10	15	2	20 %	-3	-20 %	Asikkala	11	9	17	2	22 %	-6	-35 %
Hämeenlinna	289	248	383	41	17 %	-94	-25 %	Hollola	39	38	61	1	3 %	-22	-36 %
Janakkala	38	29	53	9	31 %	-15	-28 %	liitti	9	6	7	3	50 %	2	29 %
Hämeenlinnan seutu	339	287	451	52	18 %	-112	-25 %	Kärkölä	7	7	14	0	0 %	-7	-50 %
Forssa	74	48	99	26	54 %	-25	-25 %	Lahti	757	629	1 058	128	20 %	-301	-28 %
Humppila	Orimattila	42	37	48	5	14 %	-6	-13 %
Jokioinen	14	Padasjoki	6	5	6	1	20 %	0	0 %
Tammela	13	10	17	3	30 %	-4	-24 %	Lahden seutu	871	731	1 211	140	19 %	-340	-28 %
Ypäjä	...	0	Hartola
Forssan seutu	93	62	136	31	50 %	-43	-32 %	Heinola	60	46	84	14	30 %	-24	-29 %
Hausjärvi	16	16	20	0	0 %	-4	-20 %	Sysmä
Loppi	26	27	23	-1	-4 %	3	13 %	Heinolan seutu	77	61	95	16	26 %	-18	-19 %
Riihimäki	72	70	118	2	3 %	-46	-39 %	PÄIJÄT-HÄME	948	792	1 306	156	20 %	-358	-27 %
Riihimäen seutu	114	113	161	1	1 %	-47	-29 %								
KANTA-HÄME	546	462	748	84	18 %	-202	-27 %								

Työnhakijat

1.10.2021 seudun (Forssa, Tammela, Jokioinen, Humppila ja Ypäjä) sellaisten TE-toimiston asiakkaiden määrä, joiden äidinkieli on muu kuin suomi tai kansalaisuus muu kuin suomi ollut 259 asiakasta. Mukana muutkin kuin kotoutuja-asiakkaat.

- 61 hlö heistä on ollut työttömiä. Lomautettuja on ollut 5 hlö

- Työssä olevia on heistä 77 hlö.

- Koulutuksessa (kotoutumiskoulutus/Valma/Ammatillinen koulutus/työvoimakoulutus) olevia on heistä ollut 83 hlö

- Työvoiman ulkopuolella (äitiyslomalla/sairaslomalla jne.) on ollut 21 hlö
- Työllistymistä edistävissä palveluissa (työkokeilu/kuntouttava työtoiminta) on ollut 9 hlö.
- 3 hlö on ollut lyhennetyllä työviikolla.

Kotoutuja-asiakkaiden vastaavat määrät ilmoitushetkellä 15.12.2021:

- Kokonais määrä: 117 asiakasta
- Työssä/työllistetty: 22 asiakasta
- Koulutuksessa: 60 asiakasta
- Työttömänä 12 asiakasta, lomautettuna 1 asiakas.
- Työvoiman ulkopuolella 22 asiakasta

Tilastossa on huomattava se, että siinä ei ole kaikkia työssä olevia henkilöitä, mikäli heidän työnhakunsa on päättynyt samalla, kun ovat työllistyneet. Työttömien joukossa kaikki luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen suorittaneet 5 hlö. Tilastossa huomioita myös se, että se riippuu pitkälti otantahetkestä. Esim. koulujen loma-aikoina työttömiä asiakkaita enemmän.

Ulkomaalaisten työttömien määrä väheni edelleen joulukuussa K-Hämeessä vuodentakaista nopeammin kuin maassa keskimäärin.

Kouluttautuminen, työllistyminen ja paikkakunnalle sitoutuminen

Forssassa elävät maahanmuuttajat ovat sitoutuneita paikkakuntaan. Sitoutumisesta kertoo muun muassa työllistyneiden maahanmuuttajien halukkuus ostaa kaupungista omistusasuntoja.

Forssan seudulla asuvat maahanmuuttajat ovat motivoituneita kouluttautumaan ja työllistymään. Myös naiset, joilla ei kotimaissaan ole ollut kodin ulkopuolista työkokemusta, hakeutuvat aktiivisesti opiskelemaan ammattia. Akateemisen koulutuksen omaavat pakolaistaustaiset maahanmuuttajat päätyvät usein opiskelemaan käytännönläheisen ammatin, sillä tutkintojen rinnastumattomuus suomalaisiin tutkintoihin ja puutteellinen suomen kielen taito heikentävät mahdollisuuksia työllistyä aiempaa koulutusta vastaaviin tehtäviin. Oppisopimuksena toteutuvalla koulutuksella on suuri kysyntä.

Maahanmuuttajat tarvitsevat runsaasti tietoa suomalaisen työelämän periaatteista, työntekijöiden oikeuksista ja velvollisuuksista sekä yksityisyrittämisen edellytyksistä. Myös käytännön työnhakutaitoihin tarvitaan tukea. Kotouttamo on pyrkinyt osaltaan vastaamaan näihin tarpeisiin kehittämällä työelämätaitoihin, työnhakuun ja yrittäjyyteen liittyviä ryhmäinfoja sekä CV-työpajoja.

Työperäisten maahanmuuttajien tuentarpeet eivät laajasti näy Kotouttamossa. On kuitenkin nähtävissä, että työperäiset maahanmuuttajat pyrkivät panostamaan suomen kielen opiskeluun usein vasta siinä vaiheessa, kun maassa oleskelu on pysyvän oleskeluluvan myötä vakinaistunut. Tähän ilmiöön vaikuttaa keskeisesti myös se, että osa maahanmuuttajien ja perheenjäsenten määräaikaisista oleskeluluvista on toimeentulosidonnaisia, jolloin työmääriä ei ole mahdollista keventää suomen kielen opiskelua varten. Maahanmuuttajan saatua pysyvän oleskeluluvan, on lakisääteinen kotoutumisaika jo päättynyt, eikä subjektiivista oikeutta esimerkiksi kotoutumiskoulutuksena tuotettuun kielenopetukseen enää ole.

Kielitaidon puute heikentää työperäisten maahanmuuttajien mahdollisuutta siirtyä työpaikasta toiseen, ja lisää näin pitkäaikaisen työttömyyden riskiä maahanmuuton myöhemmässä vaiheessa. Työssäkäyvien maahanmuuttajien kielitaidon kehittämiseen olisikin tärkeää löytää keinoja yhteistyössä heitä työllistävien yritysten kanssa.

Myös kansainvälisten opiskelijoiden suomen kielen taitojen kehittämiseen tulisi suunnata resursseja, sillä esimerkiksi HAMK:n englanninkielisiltä linjoilta valmistuvien opiskelijoiden paikalliset työllistymismahdollisuudet ovat heikkoja ja seutu menettää tästä syystä osaajia. (Kotouttamon asiantuntijat)

Yrittäjyyden tuen palvelut saadaan Te-toimistosta ja Forssan Yrityskehitys Oy:stä.

Kouluttautuminen

Lähde: TEM / Työnvälitystilasto, tilastotaulu 3510.											
Seutukunta Forssa					kunta Forssa						
Koulutuksia alkanut kaudella*					Koulutuksia alkanut kaudella						
	Vuosi 2021 053 Forssa	Vuosi 2020 053 Forssa	Vuosi 2019 053 Forssa	Vuosi 2018 053 Forssa	Vuosi 2017 053 Forssa		Vuosi 2021 061 FORSSA	Vuosi 2020 061 FORSSA	Vuosi 2019 061 FORSSA	Vuosi 2018 061 FORSSA	Vuosi 2017 061 FORSSA
X6 Koulutukset, muu kuin ammatillinen= koto	72	75	109	86	128	X6 Koulutukset, muu kuin ammatillinen= koto	62	62	92	54	93
Koulutuksia päättynyt kaudella**					Koulutuksia päättynyt kaudella						
	Vuosi 2021 053 Forssa	Vuosi 2020 053 Forssa	Vuosi 2019 053 Forssa	Vuosi 2018 053 Forssa	Vuosi 2017 053 Forssa		Vuosi 2021 061 FORSSA	Vuosi 2020 061 FORSSA	Vuosi 2019 061 FORSSA	Vuosi 2018 061 FORSSA	Vuosi 2017 061 FORSSA
X6 Koulutukset, muu kuin ammatillinen= koto	71	123	86	91	90	X6 Koulutukset, muu kuin ammatillinen= koto	62	101	69	53	71
	Vuosi 2021 053 Forssa	Vuosi 2020 053 Forssa	Vuosi 2019 053 Forssa	Vuosi 2018 053 Forssa	Vuosi 2017 053 Forssa		Vuosi 2021 061 FORSSA	Vuosi 2020 061 FORSSA	Vuosi 2019 061 FORSSA	Vuosi 2018 061 FORSSA	Vuosi 2017 061 FORSSA
Päättymissyyt yhteensä	71	123	86	91	90	Päättymissyyt yhteensä	62	101	69	53	71
00 Suorittanut koulutuksen loppuun	57	82	55	59	67	00 Suorittanut koulutuksen loppuun	49	68	44	32	54
keskeytti yhteensä	9	40	31	31	23	keskeytti yhteensä	8	32	25	20	17
muut syyt yhteensä	5	...	0	...	0	muut syyt yhteensä	5	...	0	...	0

Kotokoulutus (joulukuu -21)

Seutukunta 053 Forssa X6 Koulutukset, muu kuin amatillinen

Koulutuksessa laskentapäivänä

Vuosi 2021 ka.	29
Vuosi 2020 ka.	47
Vuosi 2019 ka.	37
Vuosi 2018 ka.	35
Vuosi 2017 ka.	36

Kunta 061 FORSSA X6 Koulutukset, muu kuin amatillinen

Koulutuksessa laskentapäivänä

Vuosi 2021 ka.	25
Vuosi 2020 ka.	40
Vuosi 2019 ka.	31
Vuosi 2018 ka.	23
Vuosi 2017 ka.	28

Koulutusaste

Seutukunta 053 Forssa										
Työttömät yhteensä										
kansalaisuus	Ulkomaalaiset									
	KOULUTUS YHTEENSÄ	1 ALEMPI PERUSASTE	2 YLEMPI PERUSASTE	3 TOINEN ASTE	4 ERIKOIS-AMMATTIKOU	5 ALIN KORKEA-ASTE	6 ALEMPI KORKEAKOULUA	7 YLEMPI KORKEAKOULUAS	8 TUTKIJAKOULUTUSASTE	9 KOULUTUSASTE TUNTEMATON
Vuosi 2021 ka.	81	6	22	24	0	18
Vuosi 2020 ka.	97	6	22	31	...	5	7	5	...	21
Vuosi 2019 ka.	84	5	17	23	0	...	8	6	...	20
Vuosi 2018 ka.	85	5	19	28	...	5	7	6	...	14
Vuosi 2017 ka.	93	6	23	29	...	7	9	7	...	11
Seutukunta 053 Forssa										
Työttömät yhteensä										
kieli	Muut kielinimet									
	KOULUTUS YHTEENSÄ	1 ALEMPI PERUSASTE	2 YLEMPI PERUSASTE	3 TOINEN ASTE	4 ERIKOISAMM	5 ALIN KORKEA-ASTE	6 ALEMPI KORKEAKOULUA	7 YLEMPI KORKEAKOULUAS	8 TUTKIJAKOULUT	9 KOULUTUSASTE TUNTEMATON
Vuosi 2021 ka.	96	6	23	31	...	5	6	20
Vuosi 2020 ka.	121	6	24	45	...	6	8	5	...	25
Vuosi 2019 ka.	102	5	19	32	...	5	10	7	...	24
Vuosi 2018 ka.	107	6	22	38	...	5	9	7	...	18
Vuosi 2017 ka.	113	7	25	39	...	8	12	7	...	15
kunta 061 FORSSA										
Työttömät yhteensä										
kansalaisuus	Ulkomaalaiset									
	KOULUTUS YHTEENSÄ	1 ALEMPI PERUSASTE	2 YLEMPI PERUSASTE	3 TOINEN ASTE	4 ERIKOISAMM	5 ALIN KORKEA-ASTE	6 ALEMPI KORKEAKOULUA	7 YLEMPI KORKEAKOULUAS	8 TUTKIJAKOULUT	9 KOULUTUSASTE TUNTEMATON
Vuosi 2021 ka.	60	6	17	15	0	0	12
Vuosi 2020 ka.	69	6	16	20	0	5	0	14
Vuosi 2019 ka.	62	...	12	17	0	...	6	5	...	14
Vuosi 2018 ka.	60	5	14	18	0	5	...	8
Vuosi 2017 ka.	68	6	14	22	...	6	7	5	...	7
kunta 061 FORSSA										
Työttömät yhteensä										
kieli	Muut kielinimet									
	KOULUTUS YHTEENSÄ	1 ALEMPI PERUSASTE	2 YLEMPI PERUSASTE	3 TOINEN ASTE	4 ERIKOISAMM	5 ALIN KORKEA-ASTE	6 ALEMPI KORKEAKOULUA	7 YLEMPI KORKEAKOULUAS	8 TUTKIJAKOULUT	9 KOULUTUSASTE TUNTEMATON
Vuosi 2021 ka.	72	6	17	22	0	...	6	...	0	13
Vuosi 2020 ka.	84	6	17	31	0	5	5	5	0	16
Vuosi 2019 ka.	72	...	12	24	0	...	6	6	...	16
Vuosi 2018 ka.	75	...	16	27	0	...	6	6	...	11
Vuosi 2017 ka.	81	6	15	30	...	7	9	5	...	9

Ulkomailla syntyneiden ulkomaalaistaustaisten koulutustausta Kanta-Hämeessä

Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa

Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien suhteellinen määrä on kääntynyt huomattavana laskuun vuoden 2017 jälkeen Kanta-Hämeessä. Laskua on tapahtunut vuodesta 2017 vuoteen 2020 noin 10 prosenttiyksikköä niin miesten kuin naisten osalta. Trendi on vastaavanlainen koko maan osalta. Myös koko väestön osalta ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevien suhteellinen osuus on laskenut, mutta laskutrendi on ollut vuosien saatossa tasainen.

Miehet ovat naisia enemmän pelkän perusasteen varassa. Vuonna 2020 ulkomaalaistaustaisilla miehistä reilulla 45 prosentilla oli pelkkä perusaste taustalla, naisilla vain reilulla 33 prosentilla.

Taulukko 1: Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa, yli 18-vuotiaat ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset Kanta-Hämeessä vuosina 2010-2020, %

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Miehet	54,7	54,7	55,4	54,4	55,9	55,9	56,1	55,7	48,8	47,5	45,4
Naiset	43,7	44,9	44,1	43,6	44,5	44,4	45,0	44,0	35,6	35,9	33,2

Toisen asteen tutkinnon suorittaneet

Toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneiden määrä on ollut nousussa vuodesta 2017 alkaen (taulukko 2). Lukio-opinnot suorittaneiden ulkomaalaistaustaisten määrä on suhteessa pienehkö (taulukko 3). Naisilla on suhteessa miehiä enemmän niin ammatillisen tutkinnon kuin lukio-opintojen suorittaneita.

Taulukko 2: Ammattiopinnot suorittaneiden osuus ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisesta aikuisväestöstä Kanta-Hämeessä vuosina 2010-2020, %

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Miehet	22,3	22,2	21,4	21,2	20,1	20,0	20,3	20,9	22,9	24,2	25,2
Naiset	26,9	26,5	26,4	26,8	26,6	26,2	27,0	28,8	32,3	33,4	33,4

Taulukko 3: Lukio-opinnot suorittaneiden osuus ulkomailla syntyneistä ulkomaalaistaustaisesta aikuisväestöstä Kanta-Hämeessä vuosina 2010-2020, %

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Miehet	7,3	7,2	6,7	6,9	6,5	6,2	6,0	6,0	6,8	7,1	7,1
Naiset	11,9	11,9	10,8	10,9	10,4	9,8	9,3	9,3	10,1	9,9	10,2

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneet

Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden suhteellinen osuus ulkomaalaistaustaisilla on korkeahko, kun määrää verrataan kaikkiin tutkinnon suorittaneiden ulkomaalaistaustaisten määrään. Tutkinnolla suorittaneista ulkomaalaistaustaisilla miehillä on suhteessa enemmän korkeakoulututkintoja kuin kantaväestön miehillä. Toisaalta pelkän perusteasteen varassa olevien ulkomaalaistaustaisten miesten suhteellinen osuus on huomattavasti korkeampi kuin kantaväestön miesten. Tämä kuvaa melko suurta polarisaatiosta. Työperäinen maahanmuutto on ilmeisin selitys korkea-asteen tutkintojen korkealle suhdeluvulle.

Taulukko 4: Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus tutkinnon suorittaneista, ulkomailla syntyneet ulkomaalaistaustaiset Kanta-Hämeessä vuosina 2010-2020, %

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Miehet	31,9	33,4	35,7	38,4	39,1	39,9	39,7	38,5	38,7	38,2	37,8
Naiset	45,9	46,8	47,0	46,6	46,3	45,9	45,7	44,6	45,4	43,7	43,8

Tilastotiedot perustuvat Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoihin.

Kielitaito

Faktia toteuttaa kielitaidon testauksen kaikille TE-toimiston kotoutumisasiakkaille. Lähtömaassaan lukutaidottomat ohjautuvat Wahren-opiston Luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen, jossa rakennetaan pohja kielen oppimiselle. Faktian järjestämään kotoutumiskoulutuksen ohjautuvat omassa maassaan luku- ja kirjoitustaitoiset. Kotoutumiskoulutuksen ensimmäisen moduulin alkaessa kielitaito on tasolla 0. Nuoret

aikuiset, joilla ei ole omassa maassa perusopetusta suoritettuna ja tavoitteena on jatkaa lukioon, ohjataan aikuisten perusopetukseen.

Kotoutumiskoulutuksen opiskelijoilla on hyvin erilaiset koulutustaustat ja se vaikuttaa huomattavasti oppimisvalmiuksiin ja kielitaidon kehittymisen nopeuteen. Moduulin 2 jälkeen kielitaitotavoite on A2.1 ja sillä kielitaidolla useat pystyvät jatkamaan esimerkiksi työvoimakoulutuksiin ja osatutkintotavoitteisiin koulutuksiin (esim. hoiva-avustajakoulutukseen), joista on erittäin hyvä mahdollisuus työllistyä. Moduulin 3 jälkeen kielitaitotavoite on A2.2 ja sillä kielitaidolla on mahdollista jatkaa moniin ammatillisiin koulutuksiin ja se riittää monissa työtehtävissä. Viime vuonna Faktiassa on järjestetty erikseen moduuli 1 tasoista koulutusta ja moduulit 2-3 hybriditoteutuksena. Erilaisista taustoista johtuen on opiskelijoita, jotka edistyvät ja opiskelevat yksilöllisesti nopeutetusta ja toisaalta on hitaammin edistyviä ja tukea tarvitsevia. Yleisesti ottaen opiskelijat ovat kuitenkin edistyneet hyvin, ja heillä on selkeät tavoitteet koulutuksen jälkeen opiskelemaan tai töihin. Kotoutumiskoulutuksesta ei juurikaan työttömäksi jäädä, vaan kaikille on yksilölliset jatkopolut löytyneet.

ELY:n kotokoulutusten ja ylipäättänsä maahanmuuttajien työllisyystilannetta tarkasteltaessa Faktia oli aivan kärkipäässä kotokoulutusten vaikuttavuudessa koko Hämeen maakunnan mittarilla (tieto: Jani Haatanen, TE-toimisto).

VIERASKIELISET YHTEENSÄ

	Forssa	Humppila	Jokioinen	Tammela	Ypäjä	Forssan seutu
Yhteensä	965	37	129	106	38	1275
viro, eesti	187	15	25	29	11	267
venäjä	150	...	25	16	...	191
arabia	143	...	10	14	...	167
ruotsi	42	...	23	21	14	100
puola	82	...	13	95
ukraina	45	45
kurdi	33	33
thai	32	32
turkki	28	28
persia, farsi	27	27
latvia, lätti	24	24
bulgaria	22	22
englanti	22	22
unkari	19	19
bengali	11	11

espanja	11	11
tagalog, pilipino		11	11

kieli	Seutukunta 053 Forssa	053 Forssa
	Työnhakijat yhteensä	Työttömät yhteensä
	Muut kielinimet*	Muut kielinimet
Vuosi 2021 ka.	338	96
Vuosi 2020 ka.	347	121
Vuosi 2019 ka.	295	102
Vuosi 2018 ka.	286	107
Vuosi 2017 ka.	274	113

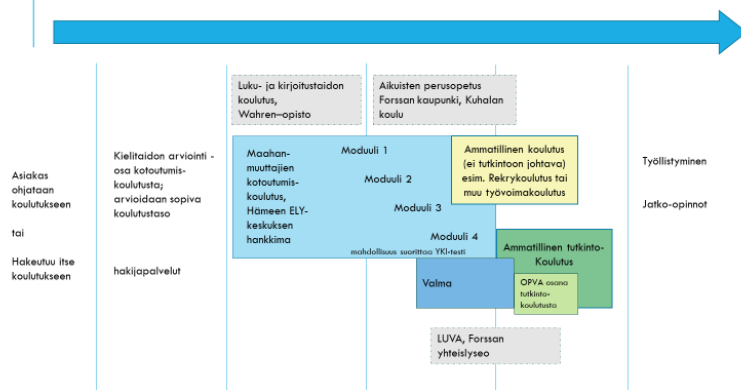
	Kunta 061 FORSSA	061 FORSSA
	Työnhakijat yhteensä	Työttömät yhteensä
	Muut kielinimet	Muut kielinimet
Vuosi 2021 ka.	256	72
Vuosi 2020 ka.	262	84
Vuosi 2019 ka.	223	72
Vuosi 2018 ka.	207	75
Vuosi 2017 ka.	202	81

Lapsille varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja perusopetuksessa; suomi toisena kielenä eli S2-opetusta. Lapsille tarjotaan valmistava opetus 7-16-vuotiaana ennen tavalliselle luokalle siirtymistä.

Aikuisille suomen kielen opiskelu osana kotoutumiskoulutusta, omaehtoinen suomen kielen opiskelu, itseopiskelu esim. verkossa, suomen kielen keskusteluryhmät, yhteiskuntaorientaation yhteydessä, osana työvoimakoulutusta, ammatilliseen koulutukseen valmistavassa koulutuksessa (VALMA), lukioon valmistavassa koulutuksessa (LUVA), aikuisten perusopetuksessa; aloitettu v. 2020, harrastus- ja vapaa-ajantoiminnan ohessa kielikylvyt, suomen kielen oppiminen osana yhteiskuntaa esimerkiksi palveluissa asioidessa. Vapaan sivistystyön luku- ja kirjoitustaidon koulutus. YKI-testejä voi suorittaa Wahren-opistossa. Lukiossa maahanmuuttajilla on käytössä mm. kielten opettajan ja erityisopettajan antamat tukipalvelut. Lukiossa ei ole erillisiä S2-kursseja, maahanmuuttajien lukio-opintoja voidaan tukea melko hyvin.

Opiskelijan polku myös kielikoulutuksen näkökulmasta (LHKK):

MAAHANMUUTTAJAOPISKELIJAN POLKU

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kehittyvan-kielitaidon-tasojen-kuvausasteikko#fee4b5e2>

Kielen osaamisen arviointiasteikko (EVK): tasot A1 ja A2: peruskielitaito, tasot B1 ja B2: itsenäisen kielenkäyttäjän kielitaito, tasot C1 ja C2: taitavan kielenkäyttäjän kielitaito. Nämä tasot jakautuvat vielä alatasoihin. Esimerkiksi taso A1 sisältää kurssit A1.1, A1.2 ja A1.3, ja taso A2 sisältää kurssit A2.1 ja A2.2. Kansalaisuus edellyttää virallista todistusta kielitaidosta yleisessä kielitutkinnoissa: YKI 1-6 tasot.

Tarjonta ja opiskelun tuki maahanmuuttajille toisen asteen koulutuksessa on melko kattava. Hankkeet tukevat ja monipuolistavat esim. tutkintokoulutuksen yhteisten tutkinnon osien suoritus tapoja ja mahdollisuuksia.

Suomen kielen alkeisryhmä kotoutumiskoulutuksen/muun koulutuksen ulkopuolella oleville, opetuksessa taitotason tavoitetta ei aseteta, lähtötaso on 0-A1. Suomen keskusteluryhmän tavoitteena on työllistymiseen ja jatko-opintoihin siirtymiseen tarvittavien kielitaidon sekä vuorovaikutustaitojen vahvistaminen. Ryhmän lähtötaso on A2. Järjestötoimijoiden kautta (esim. SPR, MLL) on mahdollista saada suomenkielisen tukihenkilön (ystävähänke yms.).

Elämänhallinta

Keskeiset elämänhallintaan liittyvät haasteet

Kotoutuvien maahanmuuttajien elämänhallintaan selkeimmin vaikuttavia haasteita ovat 1) luku- ja kirjoitustaidottomuus, 2) matala koulutustaso sekä 3) vaikea traumatausta tai pitkittynyt pakolaisuuden aiheuttama kriisi.

1) Luku- ja kirjoitustaidottomat (ei hallitse latinalaisia aakkosia) aikuiset tarvitsevat tiivistä tukea sellaisten arjen asioiden hoitamiseen, joihin liittyy kirjallista viestintää - kuten postien lukemiseen ja lomakkeiden täyttämiseen. Myös erilaisten sähköisten asiointipalveluiden käyttö edellyttää muiden henkilöiden apua.

Primääristi luku- ja kirjoitustaidottomat (ei hallitse minkään kielen, ml. oman äidinkielen luku- ja kirjoitustaitoa) aikuiset ovat poikkeuksetta erityisen tuen tarpeessa, sillä heidän ei ole mahdollista hyödyntää edes omakielisiä ohjeistuksia ja tietomateriaaleja, vaan yhteiskunnallisia oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva tiedonsaanti on täysin muiden henkilöiden kertoman varassa.

Luku- ja kirjoitustaidottomien aikuisten oikeusturva voidaan varmistaa ja elämäntilanteiden kriisiytymistä ehkäistä ainoastaan siten, että alkuvaiheen viranomaispalveluihin ja kotoutumisvalmiuksien tukemiseen panostetaan riittävästi. On myös huolehdittava siitä, että oikeusturvavaikutuksia aiheuttavaan asiointiin on saatavilla ammattihenkilöiden apua - esimerkiksi verkkopankkitunnuksilla tapahtuva asiointi ei voi olla

vapaaehtoisten auttajien tai lasten varassa. Etenkin monilapsisissa perheissä, joissa vanhemmat ovat luku- ja kirjoitustaidottomia ja perheenjäsenillä on paljon erilaisia asiointikäyntejä, tarvitaan ulkopuolista tukea myös kalenterinhallintaan.

Kiintiöpakolaisina maahan saapuvista aikuisista arviolta 70 % on luku- ja kirjoitustaidottomia tai primääristi luku- ja kirjoitustaidottomia. Luku- ja kirjoitustaidottomien elämänhallinnan tukemiseen on panostettu Kotouttamossa, mutta tuen määrä on suuri. Tämän ryhmän tukemiseen tulisikin kiinnittää erityistä huomiota peruspalveluissa kautta linjan. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää myös sellaisten lasten tuentarpeisiin ja kuormittumiseen, joilla on luku- ja kirjoitustaidottomat vanhemmat.

2) Matala koulutustaso hidastaa kotoutumisen edellyttämien uusien tietojen ja taitojen omaksumista. Suomen yhteiskuntajärjestyksen ja palveluiden järjestämistapojen hahmottaminen on sitä hankalampaa, mitä heikompi käsitys henkilöllä on oman kotimaansa vastaavista. Merkittäviä haasteita aikuisille aiheuttavat mm matemaattisten taitojen ja lukujen hahmottamisen puute, mikä heijastuu suoraan henkilökohtaisen talouden ja rahankäytön hallintaan sekä ajanhallintaan. Etenkin autoritäärisistä yhteiskunnista kotoisin olevat maahanmuuttajat tarvitsevat tukea myös sananvapauden ja omaa elämää koskevan omistajuuden hahmottamiseen. Lisäksi erilaisten, matalaa koulutustasoa heijastavien epätosien uskomusten purkamiseen on kiinnitettävä huomiota.

Viranomaisten näkökulmasta on usein hankala erottaa asiakkaiden kielitaidon ja koulutuksen puutteen aiheuttamat haasteet varsinaisista oppimisvaikeuksista. Oppimista voidaan edistää vahvalla alkuvaiheen tuella, johon sisältyy huomattava määrä suomalaisten toimintatapojen toistuvaa auki selittämistä sekä suomalaisessa arjessa tarvittavien taitojen opettamista. Osa tästä tuesta pystytään järjestämään ryhmämuotoisesti, työntekijäresursseja säästäten, ja Kotouttamossa onkin vuosien aikana panostettu yhteiskuntatietoutta lisäävien infojen ja kurssien kehittämiseen.

3) Erityisesti konfliktialueilta saapuvilla pakolaisilla on usein vaikea traumatausta, joka voi heijastua arkeen erilaisten pelkotilojen, yli- tai alivireystilojen, vuorovaikutushaasteiden ja kognitiivisten esteiden muodossa. Oirehdinta ei useissa tapauksissa ylitä psykiatrisen hoidontarpeen kynnystä tai sitä ei voida psykiatrisen hoidon keinoin merkittävästi helpottaa. Myös traumaterapeuttisten palveluiden saaminen seudun maahanmuuttajille on hankalaa. Kohderyhmän omia mielenterveystaitoja on pyritty kehittämään yhteistyössä Forssan seudun mielenterveysseuran kanssa siten, että pakolaistaustaisille aikuisille tarjotaan mahdollisuus osallistua omakieliselle Mielenterveyden ensiapu 1 –kursseille.

Vaikean traumataustan omaavien voinnin vakautumisen tärkeimpänä edellytyksenä on perusturvallisuuden tunteen rakentuminen, minkä osalta keskeistä on suomalaista yhteiskuntaa edustavaan ammattihenkilöön muodostuva luottamuksellinen asiakassuhde, sosiaalisten verkostojen rakentamiseen saatava tuki (harrastustoiminta, vertaisryhmät, järjestöjen tukihenkilöt) sekä asumiseen ja asuinympäristöön liittyvä turva (asumistaidot, hätätilanteissa toimiminen, tuki naapurustossa esiintyvien häiriötilanteiden selvittämiseen).

Pitkittyneet pakolaisuuteen liittyvät kriisit ovat tyypillisesti tilanteita, joissa henkilön perhesuhteet ovat vastentahtoisesti katkenneet ja erossaolo sekä huoli perheenjäsenten turvallisuudesta aiheuttavat huomattavan määrän henkistä kärsimystä. Näissä tilanteissa säännöllinen kontakti sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilöön on välttämätön. Lisäksi on varmistettava perheenyhdistämistä koskevan neuvonnan oikeellisuus ja prosessiin tarvittava tuki. Perheenyhdistämisprosesseja hoidetaan Kotouttamossa viranomaistyönä, mutta osaaminen on keskittynyt yksittäisten työntekijöiden varaan, mistä syystä prosessit ovat haavoittuvia.

Perheiden elämänhallinta

Maahanmuuttajaperheet viihtyvät Forssan seudulla, ja Forssaan suuntautuu jonkin verran lapsiperheiden muuttoliikettä muualta Suomesta. Myös kiintiöpakolaisten seudullisessa vastaanotossa on painotettu lapsiperheiden vastaanottoa.

Perheiden asuminen: Etenkin pakolaistaustaisten maahanmuuttajaperheiden koko on tyypillisesti kantasuomalaisten perhekokoa suurempi. Isoista perheasunnoista on Forssan vuokra-asuntomarkkinoilla pulaa, ja perheet asuvat perhekokoonsa suhteutettuna pienissä asunnoissa. Tilan puute kuormittaa perheitä, ja johtaa herkästi myös erilaisiin asumishäiriötilanteisiin. Osa perheistä tarvitsee vahvaa alkuvaiheen tukea asumistaitojen ja –turvallisuuden kehittymiseen. Tähän tarpeeseen on pyritty vastaamaan kotiin vietävällä ohjauksella sekä asumiseen ja kierrätykseen liittyvillä ryhmäinfoilla. Naapuruushäiriöiden sovittelussa on hyödynnetty Naapuruussovittelun keskuksen palveluita.

Forssan kaupungin vuokra-asuntojen asukasprofiilin ja asumistarpeiden moninaistuessa, tulisi isännöintipalveluissa kehittää erikielisten asukkaiden kohtaamiseen ja viestintään liittyviä valmiuksia. Asuntokannan kehittämisessä olisi tärkeää huomioida isojen perheasuntojen kasvava tarve. Huomiota tulisi kiinnittää myös asuinalueiden ja taloyhtiöiden etnisen profiloitumisen ja eriytymisen ehkäisemiseen.

Vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet: Maahanmuuttajien osallistuminen harrastustoimintaan on tärkeää sosiaalisten verkostojen rakentamiseksi ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Harrastustoimintaan osallistumisessa on kuitenkin monenlaisia rajoitteita, joiden ratkaisemiseksi tarvittaisiin monialaista panostusta.

Vähävaraisten maahanmuuttajaperheiden lasten harrastustoimintaa voidaan tukea toimeentulotukena samoin periaattein, kuin tuetaan vähävaraisten suomalaislasten harrastamista. Etenkin monilapsisissa perheissä taloudellinen tilanne silti rajoittaa lasten harrastusmahdollisuuksia, sillä harrastustoimintaan myönnettävä tuki ei riitä kattamaan mm monien urheiluseurojen harrastustoimintamaksuja, vaan osa kuluista jää perheiden itse katettaviksi. Hankalin tilanne on perheissä, joiden oleskeluluvat ovat toimeentulosidonnaisia eikä harrastusmenoihin ole siksi mahdollista hakea toimeentulotukea.

Maahanmuuttajalasten harrastustoimintaan osallistumista hankaloittaa myös vanhempien kielitaidon puute, sillä tuki harrastustoimintaan liittyvään viestintään, aikataulujen tulkitsemiseen ymv. on saatava perheen ulkopuolelta. Maahanmuuttajaperheillä ei tyypillisesti maahantulon alkuvaiheessa ole käytettävissään autoa tai lastenhoitoapua, mikä mahdollistaisi lasten harrastuksiin kuljettamista. Perheet saavat Kotouttamosta apua harrastusvaihtoehtojen etsimiseen.

Myös aikuisten harrastustoiminnan rajoitteena on usein kielitaidon puute. Esimerkiksi vapaan sivistystyön osalta olisi tärkeää pohtia, kuinka maahanmuuttajien kynnystä osallistua harrastekurssitoimintaan voitaisiin madalluttaa.

Huomattava osa pakolaistaustaisista aikuisista ja lapsista on uimataidottomia. Vuosien saatossa Vesihelmessä on järjestetty muutamia aikuisten ja teini-ikäisten miesten ja naisten alkeisuimakursseja, mutta toimintamuoto ei ole vakiintunut eikä osallistumismahdollisuutta ole ollut kuin pienellä osalla pakolaisista. Myös uimataidon ylläpitäminen edellyttäisi säännöllistä harjoitusta, mitä etenkin islamin uskoa tunnustavilla naisilla ja tytöillä rajoittavat siveyssäännöt (sekauinnit). Uimataidon puute on selkeä turvallisuusriski, ja se rajoittaa myös perheiden kesänviettomahdollisuuksia. Maahanmuuttajanaisten ja -tyttöjen uimataito- ja liikuntamahdollisuuksia voitaisiin tukea esimerkiksi säännöllisellä naisten uimavuorolla, jolle olisi varmasti kysyntää myös kantasuomalaisten naisten keskuudessa.

Kulttuurieroista ja yhteiskunnallisen tiedon puutteesta johtuvat haasteet: Maahanmuutto merkitsee monille perheille myös muutosta perheen sisäisiin rooleihin. Etenkin perheissä, joiden taustakulttuureissa naisten tehtävät ovat painottuneet kodin- ja lastenhoitoon, ovat perheensisäiset muutokset suuria naisten

alkaessa kouluttautua ja ottaa osaa työelämään. Myös lasten kasvatustapoihin täytyy usein tehdä muutoksia, kun perheen ulkopuolinen yhteisö ei enää tue vanhempien ehdotonta auktoriteettia eikä fyysisen kasvatuskurituksen uhkaa ole sallittua ylläpitää. Lisäksi siirtymä yhteisökeskeisestä kulttuurista yksilökeskeiseen kulttuuriin tuottaa osalle perheistä kuormitusta ja perheensisäisiä vuorovaikutushaasteita. Oman kulttuuriyhteisön mielipiteet voivat vaikuttaa vahvasti perheen elämänvalintoihin, ja keskiössä olla perheen maine vs. perheenjäsenten henkilökohtaiset toiveet ja tarpeet. Erityisen raskaana tilanteen voivat kokea aikuistuvat nuoret, jotka joutuvat tasapainottelemaan kahdesta eri kulttuurista tulevien vaatimusten ristitilassa. Näiden perheiden vanhemmat tarvitsevat huomattavan paljon kulttuuritulkattua tietoa suomalaisen yhteiskunnan perusperiaatteista ja sosiaalisista syy-seuraussuhteista, jotka voivat täysin erota vanhempien taustakulttuurien vastaavista. FSHKY on perustanut kotouttavan perhetyöntekijän toimen vuonna 2021, ja tukimuotoa ollaan parhaillaan kehittämässä. Kotouttavaa perhetyötä suunnataan etenkin pakolaistaustaisten perheiden maahantulon alkuvaiheeseen.

Maahanmuuttajaperheet tarvitsevat myös paljon tietoa vanhempiin kohdistuvista odotuksista ja lasten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen, liittyvistä toimintatavoista. FSHKY on kehittänyt laajan kurssikokonaisuuden, jossa maahanmuuttajavanhemmille annetaan tietoa lasten eri kehitysvaiheissa huomioitavista asioista ja palveluista. Kurssikokonaisuuden vetämisestä vastaavat sote-ammattilaiset; tiettyjen kurssiosioiden vetämiseen ottavat osaa myös varhaiskasvatus- ja perusopetusammattilaiset. Kurssikokonaisuudella pystytään vastaamaan etenkin luku- ja kirjoitustaidottomien maahanmuuttajavanhempien yleisimpiin tiedontarpeisiin, mutta perheet tarvitsisivat huomattavasti nykyistä enemmän käytännön tukea ja tietoa suoraan ao. peruspalveluista. Esimerkiksi erikielisille vanhempainiloille ja toisen asteen opetusta koskeville tiedotustilaisuuksille olisi selkeä tarve; lisäksi käytännön apua tarvitaan runsaasti mm. erilaisten varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa käytettävien lomakkeiden täyttämiseen. (Kotouttamon asiantuntijat).

Muut

Ohjelman toimenpiteet 2021 (LIITE)

Kotoutumisen indikaattorit <https://kotouttaminen.fi/kotoutumisen-indikaattorit>

Kunnan kotoutumisen edistämisen mittari <https://kotouttaminen.fi/kotomittari>

Kototietokanta <https://kotouttaminen.fi/kototietokanta>